

Дело C-223/19

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда**

Дата на постъпване в Съда:

13 март 2019 г.

Запитваща юрисдикция:

Landesgericht Wiener Neustadt (Австрия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

11 март 2019 г.

Ищец:

YS

Ответник:

NK AG

Предмет на главното производство

Плащане на 7 096,09 EUR и установяване на бъдещи права въз основа на пенсионен договор

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на правото на Съюза, по-специално на правилата за недопускане на дискриминация, член 267 ДФЕС

Преюдициални въпроси

1. Попадат ли в приложното поле на Директива 79/7/ЕИО от 19 декември 1978 година относно постепенното прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване и/или на Директива 2006/54/ЕО от 5 юли 2006 година за прилагането на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите разпоредби на държава членка, ако в

резултат от тях при изплащане на професионална пенсия от бившия работодател се удържат суми от значително по-голям брой мъже с право на професионална пенсия, отколкото от жени със същото право, като тези суми могат да бъдат свободно използвани от бившия работодател, и дискриминационни ли са такива разпоредби по смисъла на посочените директиви?

2. Попадат ли в приложното поле на Директива 2000/78/ЕО от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите разпоредби на държава членка, които дискриминират въз основа на възраст, защото възлагат финансовата тежест само върху възрастни лица, които имат право да получават професионална пенсия въз основа на частноправно споразумение за директно плащане от работодателя, докато лицата на по-млада възраст, сключили договори за професионална пенсия, не носят финансова тежест?

3. Приложими ли са разпоредбите на Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), и по-специално правилата в членове 21 и 22 от Хартата за недопускане на дискриминация, към професионални пенсии, дори ако в обхвата на разпоредбите на държавите членки не попада дискриминация, забранена съгласно Директиви 79/7/ЕИО, 2000/78/ЕО и 2006/54/ЕО?

4. Трябва ли член 20 и сл. от Хартата да се тълкуват в смисъл, че не допускат разпоредби на държава членка, които прилагат правото на Съюза по смисъла на член 51 от Хартата и дискриминират въз основа на пол, възраст, имотно състояние или други признаци, като например имуществени отношения, в които се намира понастоящем техният бивш работодател, лицата, които имат право да получават професионална пенсия въз основа на частноправно споразумение, спрямо други лица с право на професионална пенсия и забранява ли Хартата подобна дискриминация?

5. Пораждат ли дискриминация, основана на имотно състояние по смисъла на член 21 от Хартата, национални разпоредби, които определят финансови задължения към бившия работодател само за малка група от лица, които имат договорни права за получаване на професионална пенсия под формата на ангажимент за директно плащане от работодателя, ако тези разпоредби обхващат само лица с по-висока професионална пенсия?

6. Трябва ли член 17 от Хартата да се тълкува в смисъл, че не допуска разпоредби на държава членка, които предвиждат лишаване от собственост директно чрез закон и без обезщетение, в рамките на споразумение, сключено между два частноправни субекта за получаване на професионална пенсия под формата на ангажимент за директно плащане от работодателя, в тежест на бивш работник на предприятие, което е длъжно да осигури плащането на професионалната пенсия и няма икономически затруднения?

7. Представлява ли законоустановено задължение на бившия работодател на лице с право на професионална пенсия да не изплаща части от договореното възнаграждение (от договорената професионална пенсия) — като нарушение на договорната свобода — посегателство върху правото на собственост на работодателя?

8. Трябва ли член 47 от Хартата да се тълкува в смисъл, че не допуска разпоредби на държава членка, които лишават от собственост директно чрез закон и не предвиждат никаква друга възможност за оспорване на това действие, освен да се претендира обезщетение за вреди и връщане на удържаната сума от лицето, облагодетелствано от отнетата парична сума (бившия работодател и длъжник по пенсионния договор)?

Цитирани разпоредби на общностното право

ДФЕС, и по-специално член 157

ДЕС, и по-специално членове 2 и 3

Харта на основните права на Европейския съюз, и по-специално членове 17, 20 и сл., 47, 51

Директива 79/7/ЕИО на Съвета от 19 декември 1978 година относно постепенното прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване, и по-специално член 4, параграф 1, член 7

Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите, и по-специално член 6

Директива 2006/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 година за прилагането на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите

Цитирани разпоредби на националното право

Niederösterreichisches Landes- und Gemeindebezügegesetz (Закон на провинция Долна Австрия за възнагражденията в органите на провинцията и общините, наричан по-нататък „NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz”), и по-специално член 24a

Allgemeines Sozialversicherungsgesetz (Общ закон за социалното осигуряване, наричан по-нататък „ASVG”), по-специално член 711

Sonderpensionenbegrenzungsgesetz (Закон за специалните пенсионни ограничения, наричан по-нататък „SpBegrG”), и по-специално член 1

Bundesverfassungsgesetz über die Begrenzung von Bezügen öffentlicher Funktionäre (Федерален конституционен закон за ограниченията на възнагражденията на държавните служители, наричан по-нататък „BezBegrBVG“), и по-специално членове 1, 10

Pensionsanpassungsgesetz 2018 (Закона за адаптиране на пенсиите от 2018 г., наричан по-нататък „PAG 2018“)

Betriebspensionsgesetz (Закон за професионалната пенсия, наричан по-нататък „BPG“), и по-специално член 2

Кратко представяне на фактическата обстановка и на производството

Наред със законоустановената пенсия за осигурителен стаж и възраст ищецът получава и професионална пенсия от бившия си работодател, NK AG. Сключеният между него и NK AG пенсионен договор съдържа ангажимент за директно плащане от страна на NK AG и клауза за индексация.

От 1 април 2010 г. трудовият договор на ищеца с NK AG е прекратен по взаимно съгласие.

От 17 декември 2010 г. ищецът получава наред със законоустановената пенсия за осигурителен стаж и възраст и професионална пенсия от пенсионен фонд, също и професионална пенсия въз основа на ангажимента за директно плащане от страна на NK AG от 2 март 1992 г.

От 1 януари 2015 г. NK AG удържа определена сума от тази част от професионалната пенсия на ищеца, за която е договорен ангажимент за директно плащане. Частта от професионалната пенсия от пенсионния фонд обаче се изплаща без удръжки.

На 23 април 2018 г. NK AG уведомява писмено ищеца, че по отношение на неговата пенсия, която се дължи от дружеството, се прилагат разпоредбите на PAG 2018 и по тази причина през 2018 г. няма да бъде извършена корекция на професионалната му пенсия. От 1 февруари 2018 г. частта от професионалната пенсия, която подлежи на директно плащане, е трябвало да бъде повишена с 3%.

Основни доводи на страните в главното производство

- 1 Ищецът смята, че е дискриминиран преди всичко въз основа на неговия пол, съответно въз основа на неговата възраст и имотно състояние. Освен това било нарушено основното право на собственост на ищеца чрез извършено без основание и без обезщетение лишаване от собственост, както и правото на собственост на ответника чрез посегателство върху договорната свобода.

Също така, ищецът не разполагал с ефективно правно средство за защита срещу спорните разпоредби.

- 2 На основание член 24a от NÖ Landes- und Gemeindeverzügegesetz ответникът бил длъжен да удържа претендираните суми и на основание член 711 от ASVG същият е бил длъжен през 2018 г. да не увеличава професионалната пенсията на ищеца. Посочените разпоредби не противоречали на правото на Съюза. Доводите на ищеца относно дискриминацията, основана на пол или на възраст, били неотносими.

Кратко изложение на мотивите за преюдициалното запитване

- 3 Както член 24a от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz, така и член 711 от Allgemeines Sozialversicherungsgesetz са приети вследствие на SpBegrG. С този закон е изменен Bundesverfassungsgesetz über die Begrenzung von Bezügen öffentlicher Funktionäre (Федерален конституционен закон за ограниченията на възнагражденията на държавните служители, наричан по-нататък „BezBegrBVG“), чиято цел е да бъдат ограничени високите заплати на държавните служители. В персоналният обхват на BezBegrBVG са включени по-специално и „бивши служители на правни субекти, които подлежат на контрол от Сметната палата“. Тъй като уредените от частното право предприятия, в които федералната република или отделни федерални провинции имат решаващо влияние, също подлежат на контрол от Сметната палата, този закон оказва влияние по-конкретно върху индивидуалните договори за определяне на професионална пенсия между работник и работодател. Тези разпоредби са приети с ранг на конституционни норми с цел да се ограничи възможността за оспорването им пред Verfassungsgerichtshof (Конституционен съд, Австрия).
- 4 Разделянето на правомощията в рамките на австрийската федерална държава предполага, че SpBegrG като федерален закон не може да се намесва пряко в договорите на служители на предприятия, които поради решаващото влияние на федерални провинции в тях подлежат на контрол от Сметната палата. Поради тази причина член 10, параграф 6 от BezBegrBVG предвижда, че законодателят на дадена провинция има право да приеме разпоредби, сходни с федералните разпоредби, относно служители и бивши служители на правни субекти, в които провинцията има съответен дял. Не всички федерални провинции са се възползвали от тази възможност. Видно от разглежданото дело, в Долна Австрия е приет съответен провинциален закон, но например във Виена такъв не е приет.
- 5 Понастоящем случаят, който е предмет на разглеждане, показва последицата от тези законови разпоредби: бивш служител на ръководна длъжност в листвано на фондовата борса акционерно дружество, в което провинция Долна Австрия притежава дял от около 51%, за първи път и за негова изненада попада в приложното поле на NÖ Landes- und

Gemeindebezügegesetz. Преди изменението този закон урежда само възнагражденията на лица, заемачи публична длъжност в провинцията, а понастоящем той се намесва и в частни трудови и пенсионни договори. Съгласно член 24a от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz лицата, които имат право да получават пенсия за осигурителен стаж и възраст от правни субекти, които подлежат на контрол от Сметната палата поради мнозинствено участие или фактически контрол, притежавани от провинция Долна Австрия въз основа на финансови, икономически или организационни мерки, трябва да плащат вноската за пенсионно осигуряване. Вноската за пенсионно осигуряване се удържа от организацията, която извършва плащането, и се заплаща на създаденото в съответствие със законодателството на провинцията предприятие, от което се получава пенсията за осигурителен стаж и възраст. Съгласно член 711 от ASVG увеличението на пенсиите за календарната 2018 г. не се извършва с корекционния коефициент, а както е определено в тази разпоредба.

- 6 Член 24a от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz и член 711 от ASVG съдържат правни норми, които пряко засягат реда и условията за определяне на размера на професионалната пенсия, на която ищецът има право по договор с бившия си работодател. Ето защо те попадат в приложното поле на правото на Съюза.
- 7 Схващането, че тези норми прилагат правото на Съюза по смисъла на член 51 от Хартата, може да бъде обосновано преди всичко с обстоятелството, че следните разпоредби на първичното и вторичното право на Съюза обхващат нормативното съдържание на член 24a от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz и член 711 от ASVG:
 - членове 2 и 3 ДЕС, както и член 157 ДФЕС, който според практиката на Съда се отнася и за заплащане по професионална пенсионна схема,
 - Директива 79/7/ЕИО относно постепенното прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване,
 - Директива 2000/78/ЕО за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите,
 - Преработената Директива 2006/54/ЕО за прилагането на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите.
- 8 Може да се направи позоваване на решение на Съда от 2 юни 2016 г., С (С-122/15, EU:C:2016:391), в което по-конкретно се приема, че плащанията въз основа на пенсионна схема, която по същество зависи от някогашната работа на заинтересованото лице, са част от заплащането, което получава това лице, и следователно попадат в приложното поле на директивите за равно

третиране (вж. и решение на Съда от 1 април 2008 г., Maruko, C-267/06, EU:C:2008:179).

- 9 Посочените австрийски разпоредби попадат в приложното поле на Директива 79/7/ЕИО, тъй като са пряко свързани с австрийската система за пенсионно осигуряване при старост поради обстоятелството, че със закон се намесват в пенсионни договори между частноправни субекти. Освен това съгласно решение на Съда от 20 октомври 2011 г., Brachner (C-123/10, EU:C:2011:675) системата на държава членка за годишно адаптиране на пенсиите попада в приложното поле на Директива 79/7/ЕИО.
- 10 Член 24а от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz и член 711 от ASVG разделят лицата с договорно определена професионална пенсия на групи и третира тези групи по различен начин. Това се прави чрез разграничаване основно между лица, които са сключили договори за получаване на професионална пенсия под формата на ангажимент за директно плащане от работодателя, и лица, които са сключили договор за получаване на професионална пенсия под друга форма (напр. пенсионен фонд, застраховка).
- 11 Освен това, по отношение на лицата, които са сключили договор за получаване на професионална пенсия под формата на ангажимент за директно плащане от работодателя, се прави разграничение в зависимост от това дали договорът е сключен с предприятие, което понастоящем подлежи на контрол от Сметната палата, или с друго предприятие. В този случай няма значение дали към датата на сключване на договора за получаване на професионална пенсия предприятието е подлежало на такъв контрол или не.
- 12 Посочените разпоредби са причина за следните разлики в третирането:
 - Всички лица, които получават професионална пенсия от пенсионен фонд или чрез животозастраховане, не попадат в обхвата на посочените австрийски закони. За тези лица няма значение дали понастоящем бившият работодател подлежи на контрол от Сметната палата или не.
 - Всички лица, които са сключили договор за получаване на професионална пенсия под формата на ангажимент за директно плащане от правен субект, но претенцията им е уредена преди 01.01.2015 г., не попадат в обхвата на посочените австрийски закони. За тези лица също няма значение дали понастоящем бившият работодател подлежи на контрол от Сметната палата или не.
 - Всички лица, които са сключили договор с ангажимент за директно плащане с предприятие, което подлежи на контрол от Сметната палата, попадат в обхвата на разпоредбите. Всички лица, които са сключили договор за получаване на професионална пенсия под формата на ангажимент за директно плащане с предприятие, което понастоящем не подлежи на контрол от Сметната палата, не попадат в обхвата на тези разпоредби.

- Всички лица, които са сключили договор с ангажимент за директно плащане с предприятие, което подлежи на контрол от Сметната палата, но негов притежател е федерална провинция, която не е въвела законови разпоредби като тези на член 24a от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz и член 711 от ASVG, например Виена, не попадат в техния обхват.
 - Всички лица на по-млада възраст не попадат в обхвата на разпоредбите, тъй като в Австрия приблизително от 2000 г. насам вече не се сключват договори за получаване на професионална пенсия под формата на ангажимент за директно плащане от работодателя. Следователно член 24a от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz и член 711 от ASVG се отнасят само за лица, сключили пенсионни договори преди 2000 г. Тъй като по принцип в миналото такива пенсионни договори са били сключвани само след по-продължителен период на заетост и достигане на определено ръководно ниво (средно може да се приеме, че при сключване на такъв договор възрастта на служителя е над 40 години), понастоящем тези хора са в напреднала възраст. За разлика от тях всички лица на по-млада възраст не попадат в обхвата на посочените разпоредби, тъй като при сключване на пенсионни договори, те уговарят с работодателите схеми с пенсионни фондове или застрахователни схеми. Така посочените разпоредби разграничават лицата, които са на възраст над 60 години от лицата, които са на възраст под 60 години.
- 13 Освен това в рамките на производството е изложено подробно и с позоваване на официални статистики за Австрия, че както член 24a от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz, така и член 711 от ASVG до голяма степен оказват влияние върху професионалната пенсия на мъжете. По тази причина в паралелно производство пред друг съд по трудови и осигурителни спорове член 711 от ASVG е оставен без приложение поради противоречие с правото на Съюза.
 - 14 Тези разлики в третирането могат да дискриминират ищеца, по-специално въз основа на неговия пол, съответно въз основа на неговата възраст и имотно състояние. Така те биха нарушавали не само директивите за равно третиране, но и общите правила за недопускане на дискриминация, по-специално член 20 и сл. от Хартата.
 - 15 Удържането на т.нар. „вноски за пенсионно осигуряване“ в полза на ответника не бива и не може да служи за изравняване на икономическото и/или правно положение между половете. Обстоятелството, че през 2018 г. професионалната пенсия на ищеца не е увеличена, което освен това облагодетелства единствено ответника, също не е в състояние да подобри положението на жените. Също така, подобни мерки не са нито разумни, нито необходими за целите на постигането на равенство между половете.

- 16 Условието за прилагане на изключенията по член 7 от Директива 79/7/ЕИО също не са налице по отношение на член 24a от NÖ Landes- und Gemeindebezugesetz, основните норми на SpBegrG или член 711 от ASVG.
- 17 В решение Brachner (C-123/10, EU:C:2011:675) Съдът е постановил, че система за годишно адаптиране на пенсиите, която всъщност ще засегне и също така ще постави в неблагоприятно положение значително по-голям процент пенсионирани жени отколкото пенсионирани мъже, поражда непряка дискриминация спрямо жените и следователно нарушава член 4, параграф 1 от Директива 79/7/ЕИО.
- 18 Ако това тълкуване на Директива 79/7/ЕИО се прилага и за обратния случай, а именно, когато определена разпоредба засяга в значително по-голям степен мъже отколкото жени, ще бъде налице непряка дискриминация спрямо ищеца, който е мъж, посредством член 24a от NÖ Landes- und Gemeindebezugesetz и член 711 от ASVG.
- 19 В решение Brachner (C-123/10, EU:C:2011:675) Съдът изрично е посочил, че целта на дадена система за адаптиране на пенсиите е да гарантира поне запазването на покупателната способност на пенсията с оглед на промяната на потребителските цени. Същата цел има и клаузата за индексация в пенсионния договор на ищеца. Член 711 от ASVG обаче забранява на ответника през 2018 г. да извърши корекция на професионалната пенсия на ищеца в съответствие с договора.
- 20 Разграничителният критерий „контрол от страна на Сметната палата върху бившия работодател на ищеца“ е неподходящ за разграничаване между групи лица с професионална пенсия. Контролът от страна на Сметната палата служи по-конкретно за контрол на участието на провинция Долна Австрия в дружество, което осъществява дейност като частен стопански субект и е листвано на фондовата борса, и няма връзка с договорното отношение между ищеца и NK AG. Това е видно по-специално от факта, че икономически идентични договори за получаване на професионална пенсия чрез пенсионни фондове или застрахователни схеми, не попадат в обхвата на посочените разпоредби, въпреки че обстоятелствата във връзка с наличието на контрол върху работодателя от страна на Сметната палата не се променят. Следователно използването на този критерий за разграничаване между групи лица с право на професионална пенсия в посочените закони само по себе си поражда дискриминация и не трябва да се използва за разграничаване на възнаграждения, съответно професионални пенсии.
- 21 SpBegrG и вследствие на него член 24a от NÖ Landes- und Gemeindebezugesetz и член 711 от ASVG са приети единствено с цел да окажат въздействие върху т. нар. „заварени договори“, които изглеждат политически неприемливи за тогавашните австрийски депутати. Тъй като договори за получаване на професионална пенсия под формата на ангажимент за директно плащане от работодателя имат само лица в

напреднала възраст, докато лицата на по-млада възраст обикновено получават професионални пенсии от пенсионни фондове, това обстоятелство евентуално поражда непряка дискриминация, основана на възраст.

- 22 Посочените австрийски разпоредби се отнасят само до лица с относително висок договорен размер на пенсионните права. Следователно намаляването на професионални пенсии с по-висок размер, без да е налице обществен интерес, който да обосновава такава правна уредба, може да породи и дискриминация, основана на имотно състояние.
- 23 Разликите в третирането, които са породени от член 24a от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz и член 711 ASVG, не са мотивирани в тези закони. Само изложението на мотивите към внесения от правителството проект на SpBegrG посочват като цели „отстраняване на възникнали дисбаланси във връзка със специални пенсии“ и „устойчиво гарантиране на финансирането на пенсионните обезщетения“.
- 24 В това отношение ищецът изтъква, че не е получил „специална пенсия“, а професионална пенсия. От посочените текстове не става ясно какви дисбаланси трябва да бъдат отстранени с член 24a от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz и член 711 ASVG. Нито в посочените закони, нито в мотивите към тях се определя какво следва да се разбира под „дисбаланс“, съответно откога следва да се приеме, че е налице такъв. Естеството на професионалните пенсии предполага определянето им в различен размер. Ищецът е сключил пенсионен договор с листвано на фондовата борса акционерно дружество и сега този договор подлежи на изпълнение. Обстоятелството, че има лица, които получават професионални пенсии с по-нисък размер, не може да обоснове дискриминационните мерки на посочените закони.
- 25 В случая на ответника е налице „устойчиво гарантиране на финансирането на пенсионните обезщетения“ и без дискриминационните закони, тъй като въз основа на общото австрийско законодателство той вече е създал достатъчно пенсионни резерви. NK AG осъществява икономическата си дейност успешно и никога не се е обръщало към законодателя на федералната държава или на провинцията за съдействие във връзка с изпълнение на договорните си задължения за плащане на професионална пенсия. Освен това „устойчиво гарантиране“ посредством породената от закона дискриминация е също така фактически невъзможно.
- 26 Породени от член 24a от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz и член 711 от ASVG разлики в третирането не могат да бъдат обосновани с член 6, параграфи 1 или 2 от Директива 2000/78/ЕО. Нито член 24a от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz, нито член 711 от ASVG оказва каквото и да е въздействие върху политика по заетостта, трудов пазар или професионално обучение.

- 27 Национални разпоредби, които противоречат на правото на Съюза, не трябва да се прилагат в договорните отношения между двама или повече частноправни субекти (вж. решения на Съда от 19 януари 2010 г., Küçükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21 и от 22 ноември 2005 г., Mangold, C-144/04, EU:C:2005:709).
- 28 Член 24а от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz и член 711 от ASVG могат да нарушават следните основни права от Хартата:
- Член 17 от Хартата — право на собственост: посочените закони предвиждат лишаване от собственост без основание и без обезщетение. Съгласно член 24а от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz длъжникът по споразумение за получаване на професионална пенсия под формата на ангажимент за директно плащане се задължава да удържи сума, която кредиторът по това споразумение има право да получи, и може да използва тази сума за всякакви цели. Член 711 от ASVG забранява на длъжника по пенсионен договор да коригира размера на пенсия в съответствие с договора. Засегнатите пенсионери не получават от федералната държава или от федералната провинция обезщетение за това лишаване от собственост. Наред с лишаването на ищеца от собственост, тези разпоредби засягат и договорната свобода, като така нарушават основното право на собственост на ответника.
 - Член 20 и сл. от Хартата — недопускане на дискриминация: посочените австрийски закони нарушават предвидените в дял III от Хартата правила за недопускане на дискриминация. Посочените разлики в третирането не са нито в обществен интерес, нито са обективно обосновани или разумни. Те са единствено в полза на длъжника по пенсионен договор, в случая NK AG — листвано на фондовата борса акционерно дружество, което осъществява успешна икономическа дейност в областта на енергетиката и околната среда.
 - Член 47 от Хартата — право на ефективни правни средства за защита: нито член 24а от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz, нито член 711 от ASVG предвижда ефективно правно средство за защита с цел директно оспорване на извършеното удържане на части от определена в договор професионална пенсия. Лишаването от права се извършва директно чрез закона, без да се определя в правен акт, който подлежи на обжалване. Налице е само възможността за предявяване на частноправен иск срещу насрещната страна по пенсионния договор.
- 29 Въпросът дали член 24а от NÖ Landes- und Gemeindebezügegesetz и член 711 от ASVG не могат да бъдат приложени поради противоречие с правото на Съюза, има решаващо значение за по-нататъшния ход на производството и следва да бъде изяснен предварително.